26.2.2019

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: LA 29/2016 vp Lakialoite laiksi elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä (jäljempänä PTY) lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. PTY kiittää pyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavan:

Ruokakaupat ovat tehokkaita hävikin synnyn estämisessä. Hävikin vähentäminen onnistuu hyvän menekinhallinnan, sähköisten ennuste- ja tilausjärjestelmien, tehokkaan logistiikan, vapautuneiden aukioloaikojen sekä ammattitaitoisen henkilökunnan ansiosta. Tuotteita voidaan myös myydä alennetuilla hinnoilla parasta ennen -merkinnän tai viimeinen käyttöpäivä -päiväyksen lähestyessä.

Myymättä jääneitä elintarvikkeita annetaan ensisijaisesti hyväntekeväisyyteen tai niitä käytetään hyödyksi teollisten prosessien raaka-aineena. Hävikkiin päätyneestä leivästä voidaan esimerkiksi tehdä liikenteen biopolttoainetta. Vasta sitten vaihtoehtona on hävikin ympäristöystävällinen käsittely jätteenä, kuten hyödyntäminen energiana. Kaupan ja ruoka-aputoimijoiden välisessä yhteistyössä noudatetaan yhteisiä pelisääntöjä, joiden pohjalta kaupan yrityksen ja ruoka-aputoimijan yhteistyösuhde syntyy ja joihin vedoten se voidaan myös tarvittaessa päättää. Pelisäännöt perustuvat Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran ruoka-apuohjeisiin.

Elintarviketeollisuusliitto ry, Päivittäistavarakauppa ry, Suomen Pakkausyhdistys ry, maa- ja metsätalousministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä ympäristöministeriö allekirjoittivat tammikuussa 2019 Suomen ensimmäisen kansalliseen materiaalitehokkuusohjelmaan perustuvan materiaalitehokkuussitoumuksen vuosille 2019-2021. Sitoumus on kattava kehys moninaisille yrityskohtaisille ja yritysten välisille toimille materiaalitehokkuuden kehittämiseksi ja mm. ruokahävikin vähentämiseksi. Sitoumuksessa on seuraava kauppaa koskeva tavoite:

- Vähennetään päivittäistavarakaupan ruokahävikkiä vuoden 2016 tasolta vähintään 13 prosentilla vuoteen 2021 mennessä. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2021 ruokahävikki on korkeintaan 1,75 % myytyjen elintarvikkeiden painosta laskettuna. Vuonna 2016 ruokahävikki oli 2,01 % myytyjen elintarvikkeiden painosta laskettuna.

Tavoitteen saavuttamisesta toimialatasolla sekä jäsenyritysten käytännön keinoista ruokahävikin vähentämiseksi arvoketjuissa raportoidaan sitoumuksen puitteissa kolme kertaa. Lisäksi Päivittäistavarakauppa ry osallistuu ja osaltaan myös rahoittaa vuosina 2018-2020 toteutettavaa Luonnonvarakeskus Luken hanketta, jossa kehitetään kansallinen ruokahävikin seurantajärjestelmä ja tehdään tiekartta ruokahävikin vähentämiselle Suomessa.

26.2.2019

Ruokahävikin vähentäminen edellyttää tehokasta yhteistyötä eri osapuolten välillä. Lisää sääntelyä asiassa ei sen sijaan tarvita. Lakialoite on ollut tehokas tapa herättää keskustelua ruokahävikistä ja ruoka-avusta. Se on myös vauhdittanut ruokajärjestelmän, alan yritykset, tutkimus sekä valtion hallinto mukaan lukien, kehitystyötä ruokahävikin vähentämiseksi.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Ilkka Nieminen
johtaja

Kari Luoto
toimitusjohtaja